

ARQUITECTURA DE LA II REPÚBLICA, GATCPAC, POSTGUERRA I RACIONALISME 1923-1956

Col·laboren

COAC

arquitectes.cat
Tarragona

CENTRE DE LECTURA
REUS 1859

BIBLIOTECA
PÚBLICA
TERRA BAIXA

INSTITUT D'ESTUDIS VALLENC

Organitza:

FUNDACIÓ
TRENCADÍS
Modernisme i Cultura

ARQUITECTURA DE LA II REPÚBLICA, GATCPAC, POSTGUERRA I RACIONALISME 1923-1956

1. Març, 9. **TARRAGONA**
Col·legi d'Arquitectes/COAC.
Jordi Guerrero, arquitecte.
2. Abril, 20. **TORTOSA**
Col·legi d'Arquitectes/COAC.
Antoni López, arquitecte.
3. Maig, 11. **REUS**
Centre de Lectura
Joan Figuerola, arquitecte.
4. Juny, 15. **El Vendrell**
Biblioteca Pública Terra Baixa
Roger Guitart, arquitecte.
5. Juliol, 13. **VALLS**
Institut d'Estudis Vallencs
Josep Maria Buqueras, arquitecte tècnic

LOCALITZACIONS

TARRAGONA. COAC. Demarcació de Tarragona. Sant Llorenç, 20-22.

TORTOSA. COAC. Terres de l'Ebre. Casa Bau. Ramon Berenguer IV, 18.

REUS. Centre de Lectura, carrer Major, 15.

EL VENDRELL. Biblioteca Pública Terra Baixa, Major, 18.

VALLS. Instituts d'Estudis Vallenc, Antic Hospital, c/. Jaume Huguet, 1.

NOTA: Totes les conferències seran a les 19 hores

La Fundació Trencadís - Modernisme i Cultura (FTMiC), després d'haver organitzat dos cicles de conferències, «Els arquitectes modernistes del Camp de Tarragona» (2017-2018) i «Jujol i la seva petjada a les comarques del Camp de Tarragona» (2018-2019), ha decidit preparar un tercer cicle amb la recerca de l'arquitectura que va des dels anys 1920 fins a arribar pràcticament a la dècada del 1960, gairebé quaranta anys d'una arquitectura a hores d'ara prou desconeguda. Des d'aquí vull agrair la col·laboració dels arquitectes Joan Figuerola, Jordi Guerrero, Roger Guitart i Antoni López Daufí, que, davant la invitació de la FTMiC, es van endinsar en la recerca de les obres del seu territori. Després del Modernisme i del Noucentisme, amb obres arquitectòniques espectaculars, es va arribar a la crisi borsària del 1929 que va posar el fre a la prosperitat viscuda als inicis del segle xx. L'any 1931 es proclama la República, fet que dona un nou impuls a la vida social, amb ajuntaments més propers als ciutadans, amb preocupacions socials i per la qualitat de vida urbana.

La Segona República Espanyola fou un règim democràtic, proclamat el 14 d'abril de 1931 i que va durar fins a l'1 d'abril de 1939, data del final de la Guerra Civil, fet que dona pas a la dictadura franquista. Amb tres períodes: 1. Un primer bienni presidit per Manuel Azaña; 2. Un segon bienni (1933-1935), anomenant Bienni Negre, amb el Partit Republicà Radical d'Alejandro Lerroux, que rebia el suport de la CEDA i 3. Una tercera etapa d'esquerres coneguda amb el nom de Front Popular

Durant la guerra es van succeir tres governs: el presidit pel republicà d'esquerres José Giral, de juliol a setembre del 1936; el següent govern, presidit pel socialista Francisco Largo Caballero i un tercer govern presidit pel també socialista Juan Negrín. L'arquitectura de la postguerra, que és estèticament desconeguda i en molts casos menystinguda, mereix una anàlisi i un reconeixement com a part integrant de la vida de les nostres ciutats. Tots sabem que la postguerra va ser un període molt difícil per a tota classe d'iniciatives i activitats. A Tarragona, per exemple, als anys quaranta els efectes de la postguerra van ser devastadors.

El Grup d'Arquitectes i Tècnics Catalans per al Progrés de l'Arquitectura Contemporània, GATCPAC, va ser un moviment existent a Catalunya els anys 1930 que pretenia modernitzar el panorama en consonància arquitectònica amb els corrents avantguardistes europeus, especialment l'arquitectura racionalista. Entre els seus membres més destacats hi ha Josep Lluís Sert, Josep Torres Clavé, Joan Baptista Subirana, Sixte Illescas, Germán Rodríguez Arias i Ricardo Churruga. Al centre d'Europa ja existia el racionalisme desde d'inicis dels anys 1920 per arquitectes com Le Corbusier, Ludwig Mies van der Rohe i Walter Gropius. Era un estil que lligava funcionalitat i estètica.

El racionalisme va ser un estil arquitectònic que es va desenvolupar arreu del món entre 1925 i 1965, aproximadament. Era una arquitectura fonamentada en la raó, de línies senzilles i funcionals, basades en formes geomètriques simples i materials d'ordre industrial (acer, formigó, vidre), que renunciava a l'ornamentació excessiva i atorgava una gran importància al disseny, que era igualment senzill i funcional. Va tenir una estreta relació amb els avenços tecnològics i la producció industrial, que preconitzava Walter Gropius des de la fundació de la Bauhaus el 1919.

Al Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre, els arquitectes més destacats, que van aportar els seus projectes durant gairebé trenta anys, són: a Tarragona, Francesc Monravà Soler, Josep Maria Monravà López, Antoni Pujol Sevil, Salvador Ripoll Sahagún, Pau Monguió Segura i Joan Zaragoza Albi; a Reus, Antoni Sardà Moltó i Josep Simó Bofarull; a Tortosa Josep Maria Vaquer Urquizú, Pau Mongiò Segura i Agustí Bartlett Zaldívar; a Valls, Josep Maria Vives Castellet i Cèsar Martinell Brunet, i al Vendrell, Josep Maria Barenys Gambús, Ramon Puig Gairalt i Eugeni Campllonch Parés.

Josep Maria Buqueras Bach, president de la FTMiC